

Biuletyn informacyjny o najnowszych doniesieniach ze świata przyrody nr 6/2012 – czerwiec 2012 r. [subiektywny wybór dokonany przez Romana Stelmacha]

I. Najnowsze informacje:

- Projekt zmian w ustawie szkodowej, ustawie o ochronie przyrody i innych ustawach.
W poprzednich biuletynach pisałem kilkakrotnie o siedliskach przyrodniczych [pojęcie z ustawy o ochronie przyrody] i chronionych siedliskach przyrodniczych [pojęcie z ustawy szkodowej]. Była też przytaczana interpretacja Prof. Wojciecha Radeckigo i wyjaśnienie Komisji Europejskiej, oraz ujęcie tej tematyki w certyfikacji FSC i wewnętrznych dokumentach Lasów Państwowych. Część tych rozważań prawdopodobnie straci aktualność po wejściu w życie [na razie projektu] [Ustawy o zmianie ustawy ochrony środowiska i zmianie niektórych innych ustaw](#).

W [uzasadnieniu do projektu ustawy](#) na stronie 37 możemy przeczytać:

W projekcie ustawy proponuje się zmianę brzmienia art. 5 ustawy szkodowej dotyczącego wyłączenia gospodarki leśnej spod odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku. Niniejsze wyłączenie zostało poruszone w odrębnym piśmie Dyrekcji Generalnej KE Środowisko z dnia 19 lipca 2010 r., znak: ENV A.2/AB/db/Aren(20101442.345). Zgodnie z art. 5 pkt 2 ustawy szkodowej, jej przepisów nie stosuje się do „gospodarki leśnej prowadzonej zgodnie z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, o której mowa w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, z późn. zm.)”. Takie ograniczenie zakresu obowiązywania wprowadzonych przepisów wykracza poza listę wyłączeń dopuszczonych w dyrektywie 2004/35/WE. Dyrektywa nie przewiduje możliwości wyłączenia spod jej działania całych, nie wymienionych w jej art. 4, rodzajów działalności.

Projekt ustawy przewiduje też poszerzenie definicji chronionych siedlisk przyrodniczych o miejsca żerowania i tokowania ptaków [dotychczas było: „miejsca lęgu, pierzenia i zimowania ptaków wędrownych oraz miejsca ich zatrzymywania się wzdłuż tras wędrówek”].

- W Dzienniku Urzędowym RP w dniu 11 maja 2012 r. zostało opublikowane:
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 ([Dz.U. z 2012 r. poz. 506](#))
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 ([Dz.U. z 2012 r. poz. 507](#)).

Zmiana w rozporządzeniach polega na określeniu działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego z podziałem na działania obligatoryjne i fakultatywne.

II. Z życia NGO [poznać, aby zrozumieć]:

Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody (TBOP)
<http://www.tbop.org.pl/>

Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody (TBOP) jest organizacją pozarządową, zrzeszającą miłośników dzikiej przyrody. Jest stowarzyszeniem ogólnopolskim, ale działalność skupiona jest głównie na szeroko rozumianej ziemi świętokrzyskiej.

Swoje cele statutowe towarzystwo realizuje poprzez:

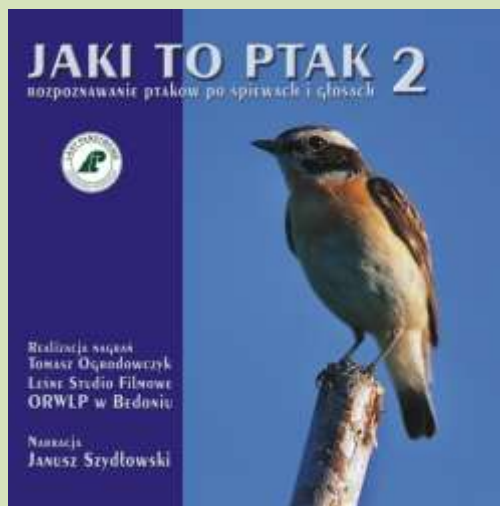
- inicjowanie, organizowanie i prowadzenie badań naukowych,
- zbieranie danych dokumentujących stan i zagrożenia środowiska przyrodniczego,
- wykonywanie dokumentacji i ekspertyz przyrodniczych,
- tworzenie i realizowanie programów ochrony przyrody,
- podejmowanie działań zmierzających do objęcia ochroną prawną terenów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo,
- propagowanie wiedzy na temat rodzimej przyrody i jej ochrony w środkach masowego przekazu,
- wydawanie i rozpowszechnianie publikacji naukowych i popularnych,
- organizowanie zjazdów, konferencji, szkoleń, konkursów, wystaw, wycieczek, wypraw naukowych i innych przedsięwzięć zgodnych z celami towarzystwa,
- współpraca z organizacjami w kraju i za granicą,
- współpraca z podmiotami samorządowymi oraz państwowymi przy tworzeniu i egzekwowaniu przepisów dotyczących ochrony przyrody i środowiska,
- wykup, dzierżawa gruntów lub stosowanie innych form opieki w stosunku do terenów cennych przyrodniczo,
- prowadzenie i wspieranie przyjaznej przyrodzie działalności gospodarczej.

Jednym z podstawowych celów działalności towarzystwa jest prowadzenie i wspieranie badań zmierzających do poznania zasobów przyrodniczych regionu. Realizowany jest poprzez tworzenie archiwów gromadzących wyniki badań oraz kartotek mających na celu zbieranie wszelkich przyrodniczo cennych danych. Obecnie w ramach TBOP działają sekcje tematyczne:

- Świętokrzyska Grupa Ornitologiczna (ŚGO),
- Grupa Badawcza Płazów i Gadów (GBPG),
- Grupa Badawcza Rodzimych Storczyków (GBRS),
- Grupa Entomologiczna (GE).

III. Literatura [nowości i ciekawe wznowienia]:

Niesamowita seria wydawnicza do nauki rozpoznawania głosów wydana przez Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu: <http://www.sklep.bedon.lasy.gov.pl/>

Wreszcie klasyka czyli głosy ptaków Zdzisława Pałczyńskiego
http://www.ptaki.one.pl/?p=p_8&sName=strona-glowna

Bardzo specjalistyczne i niezmiernie ciekawe głosy ptaków szponiastych oraz europejskich sów
<http://www.influence.pl/>

IV. Konferencje, sympozja, szkolenia itp.

- Seminaria organizowane przez Instytut Badawczy Leśnictwa
http://www.ibles.pl/dzialalnosc/seminaria/Plan_seminariow_IBL_2012/view

Lp.	Data	Tematyka seminarium	Osoba przygotowująca seminarium	Zakład/Samodzielna Pracownia (miejsce, sala)
1.	21.06.2012 r.	Plantacje nasienne – stan i perspektywy	- dr inż. P. Markiewicz	HG
2.	28.06.2012 r.	Wpływ infrastruktury małej retencji na zmiany warunków wodnych obszarów leśnych	- mgr inż. M. Wróbel	EL

- **XXII Zjazd Hydrobiologów Polskich** odbędzie się od 19 do 22 września 2012 roku w Krakowie. Miejszem obrad będzie centrum konferencyjne w *Pałacu Larischa* ul. Bracka 12. Tematykę zjazdu będą stanowiły zagadnienia współczesnej biologii i ekologii wodnych organizmów, zespołów i biocenoz oraz problemy wykorzystania i ochrony ekosystemów wodnych.
<http://www.iop.krakow.pl/zhp/zaproszenie>
- **VI Konferencja Geomatyka w Lasach Państwowych.** Konferencja jest kontynuacją cyklu konferencji znanych dotychczas pod nazwą „System Informacji Przestrzennej w Lasach Państwowych”. Zmiana nazwy wynika z szerszego podejmowania na ostatnich spotkaniach tematyki nie ograniczającej się wyłącznie do SIP, ale związanej z różnymi problemami geomatycznymi w działalności Lasów Państwowych. Temat wiodący VI Konferencji: „Geomatyka wobec nowych wyzwań leśnictwa”. Konferencja odbędzie się w dniach 18–20 września 2012 r. w Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej (CEPL) w Rogowie
<http://geomatyka.lasy.gov.pl/web/geomatyka/konferencjavi>
- **Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Różnorodność biologiczna – od komórki do ekosystemu”** Białystok 21 – 22 września 2012 r. Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Politechnika Białostocka, ul. Wiejska 45A, 15-351 Białystok.
Tematyka konferencji jest poświęcona najnowszym osiągnięciom z zakresu badań różnorodności biologicznej prowadzonych na różnych poziomach organizacji życia biologicznego – od komórki do ekosystemu. Różnorodność biologiczna w ujęciu zmienności wewnątrzgatunkowej i międzygatunkowej badanych populacji oraz ponadgatunkowej ekosystemów i krajobrazów roślinnych pozwala na szeroki zakres prezentowanych zagadnień empirycznych przez różnych autorów poprzez określenie obecnego stanu jej zachowania, zagrożenia i ochrony.
<http://pbsociety.org.pl/default/PL/wiadomosci.php>

V. Inne:

- 1 **Lasy Państwowe na 22 miejscu w rankingu „Polityki”** [tzw. „Lista 500”]. PGL LP zajęły 22 miejsce z przychodem ze sprzedaży w wysokości 7 743 822 tys. zł – awans o 6 pozycji. Czołowa trójka przedsiębiorstw to:
- PKN Orlen SA, Płock (79 037 121 tys. zł)
 - GK Grupy Lotos SA, Gdańsk (29 258 539 tys. zł)
 - Polska Grupa Energetyczna SA, Warszawa (28 111 354 tys. zł).

Według innych kryteriów LP zajmują:

- 9 miejsce wg liczby zatrudnionych (24 777 osób),
- 11 miejsce wg zysku netto (830 738 tys. zł),
- 12 miejsce wg zysku brutto (862 830 tys. zł),
- 19 miejsce wg przychodu ogółem (8 064 500 tys. zł).

<http://www.lista500.polityka.pl/rankings/show>

2. Ile lat mają tysiącletnie drzewa? "Tysiącletnie" drzewa z Hiszpanii mają ponad 600 lat. W Hiszpanii północno-wschodniej rosną drzewa oliwne nazywane "tysiącletnikami". Naukowcy właśnie zbadali ich dokładny wiek. W piśmie "Dendrochronologia" twierdzą, że najstarsze rośnie w Katalonii i ma 627 lat. Drzewa oliwne rosnące w rejonie śródziemnomorskim bywają tak potężne, że ekspertom zdarza się sugerować, iż mają one tysiąc lat. Ich wieku nigdy jednak "nie zweryfikowano za pomocą badań naukowych" - zwraca uwagę ekolog Bernat Claramunt z hiszpańskiego Centre de Recerca Ecologica i Aplicacions Forestals (CREAF).

<http://wiadomosci.onet.pl/nauka/tysiacletnie-drzewa-z-hiszpanii-maja-ponad-600-lat,1,5132970,wiadomosc.html>

VI. Mam nadzieje, że Cię to zadziwi 🌻 lub rozśmieszy 😊 [znalezione w sieci]

W naturze nie ma sentymentów [uwaga sceny drastyczne]:

<http://www.youtube.com/watch?v=9KEW5w-k9d8&feature=related>

http://www.youtube.com/watch?v=8eTzYEUW_0g&feature=related

http://www.youtube.com/watch?v=dVRhRzE_AkQ&feature=related

<http://www.youtube.com/watch?v=AnmzNI7FAAw&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=vdg9gkmWsEA&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=Ai3eVjr0Pzg&feature=endscreen&NR=1>

VII. I Seminarium naukowe EKOZNAWCA „Perspektywy ochrony półnaturalnych zbiorowisk roślinnych Polski” 19-20 maja 2012 Dolina Nidy

zorganizowane przez Podyplomowe Studia Zarządzanie Środowiskiem Przyrodniczym przy Katedrze Bioróżnorodności i Ochrony Szaty Roślinnej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Botanicznego.

Na warsztatach terenowych zapoznaliśmy się z niesamowitym bogactwem gatunkowym oraz problemami ochrony roślinności kserotermicznej i łąkowej Obszaru Natura 2000 „Ostoja Nadnidziańska” oraz okolic. Poznaliśmy roślinność kserotermiczną Garbu Pińczowskiego z dziewięciśm popłocholistnym *Carlina onopordifolia*, rzadkie, ginące gatunki flory segetalnej. Odwiedziliśmy rezerwat „Polana Polichno”, na torfowisku zobaczyliśmy jęczyczkę syberyjską *Ligularia sibirica*, zapoznaliśmy się z roślinnością łąk w okolicy Zwierzyńca ze starodubem łąkowym *Ostericum palustre*. Następnego dnia obserwowaliśmy ptaki na Stawach w Górkach i podziwialiśmy stanowisko roślinności kserotermicznej na gipsach z sierpikiem różnolistnym *Serratula lycopifolia*. Obserwacje zakończyliśmy na obszarze Natura 2000 „Kalina-Lisiniec” – stanowisko roślinności kserotermicznej ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, m.inn. 11 gatunków storczykowatych – nam udało się zobaczyć 7, w tym obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*. Zdjęcia własne wykonane podczas seminarium.

Cypripedium calceolus - obuwik pospolity

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Księga — VU - narażony
- Czerwona Lista — V - narażony na wymarcie
- gatunek o znaczeniu wspólnotowym, wymaga wyznaczenia obszaru Natura 2000

Carlina onopordifolia -dziewięciśł popłocholistny

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Księga — VU - narażony
- Czerwona Lista — V - narażony na wymarcie
- gatunek o znaczeniu wspólnotowym, wymaga wyznaczenia obszaru Natura 2000

Ligularia sibirica - jęczyczka syberyjska

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Księga — CR - krytycznie zagrożony
- Czerwona Lista — E - wymierający - krytycznie zagrożony
- gatunek o znaczeniu wspólnotowym, wymaga wyznaczenia obszaru Natura 2000

Serratula lycopifolia - sierpik różnolistny

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Księga — CR - krytycznie zagrożony
- Czerwona Lista — E - wymierający - krytycznie zagrożony
- priorytetowy gatunek o znaczeniu wspólnotowym

Nonea pulla - zapionka brunatna

Orchis ustulata - storczyk drobnokwiatowy

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Księga — EN - zagrożony
- Czerwona Lista — R - rzadki - potencjalnie zagrożony wymarciem

Adonis vernalis - miłek wiosenny

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Lista — V - narażony na wymarcie

Cerinthe minor - ośmiął mniejszy

Adonis aestivalis - miłek letni

- Czerwona Lista — V - narażony na wymarcie

Ophioglossum vulgatum - nasięźrzał pospolity

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Lista — V - narażony na wymarcie

Schoenus nigricans - marzyca czarniawa

- ochrona ścisła
- Czerwona Księga — VU - narażony
- Czerwona Lista — V - narażony na wymarcie

Tetragonolobus maritimus - komonicznik skrzydlastostrąkowy

- Czerwona Lista — V - narażony na wymarcie

Szczudlak – Himantopus himantopus

[na stawach w Górkach koło Wiślicy]

Ophrys insectifera - dwulistnik muszy

- ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej
- Czerwona Księga — VU - narażony
- Czerwona Lista — R - rzadki - potencjalnie zagrożony wymarciem

Komitet Naukowy Seminarium:
prof. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska
prof. Dariusz Tarnawski
dr Zygmunt Kącki
dr inż. Marcin Kadej

Komitet Organizacyjny:
dr Zygmunt Kącki
dr inż. Marcin Kadej
mgr inż. Magdalena Wach-Tyburczy

Prowadzący – niezrównany dr Zygmunt Kącki

Do zobaczenia w następnym biuletynie

